

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİMİNSANI ÖYKÜLERİ,"

Charles
Francis
Richter

1900 - 1985

Yazan ve Çizen:
Bilgin Ersözülü

Yıl 1907, Amerika Birleşik Devletleri'nin batısında, Los Angeles kenti. Richter ailesi güzel bir pazar günü geçirmektedir...

Çok güzel Charles!
Ne yüksek bir kule oldu bu!

En üste de
şu parçayı koyayım...

Aaa! Ben de oynamak istiyorum!
Ben de, ben de!

Oynarız, tamam ama birazdan.
Önce öykümüzü okuyalım.

Ama birden...

Ne... Ne oluyor anne?

Dep... Deprem oluyor.
Çabuk şu kanepenin kenarında
yere çömelin! Çabuk!

Kaçalım Peynir'ciğim.
Deprem!

Dur Simit, dur!
Paniğe kapılma!

Deprem sürerken Charles anne ve babasının söylediklerini yapar.

Sakin ol Charles.
Ellerinle başını koru.
Birazdan geçecek.

Tamam anneciğim.
Merak etme, korkmuyorum.

Elveda ey dünya!
Beni bilim uğruna canını feda
etmiş bir kahraman olarak
hatırlayın.

Simit! O, ne biçim söz?

Birkaç saniye içinde deprem sona erer. Richter ailesi bu tatsız deneyimi sağ salım atlattı.

Vay canına!
Neyse ki zarar gören tek şey
oyuncak kulem oldu.

Oh! Atlattık sonunda!

Gördün mü, kimseye bir şey olmadı
'Kahraman Simit!'

Ucuz atlatılan bu doğa olayından sonra yaşam her zamanki gibi devam eder. İzleyen yıllarda Charles Francis Richter başarılı bir öğrencilik yaşamı geçirir. 20 yaşında üniversiteyi bitirir, ardından fizik eğitime devam eder. Belki de küçükken yaşadığı bu deneyimi unutamamanın etkisiyle "sismoloji"ye, yani depremleri ve depremlerin yer kabuğunda oluşturduğu sismik dalgaları inceleyen bilim dalına yönelir.

Bu konuda yapacağı çalışmalar, bir süre sonra "deprem" ve "Richter" sözcüklerinin bir arada anılmasını sağlayacaktır.

Richter, çalıştığı üniversitenin sismoloji laboratuvarında son deprem raporlarını incelerken bazı aksaklıklar fark eder...

Bu raporları doğru değerlendirmem neredeyse olanaksız. Hepsi farklı farklı ölçekleri temel almış.

Anlamadım ben bunu.

Dur, anlatırız şimdi.

Dünyada her gün yüzlerce küçük büyük deprem olur. O dönemde depremlerin kayıtları tutulurken değişik ölçekler kullanılmaktadır. Bu da, yeryüzü hareketlerinin anlaşılmasını ve bu konuda doğru bilgiler edinilmesini güçleştirmektedir.

Bu karmaşık raporlarla başa çıkmak çok güç.

Ama eğer tüm istasyonların aynı şekilde ölçüm yapmasını sağlayacak bir yol bulursak...

Yani?

Yani Richter, depremleri izlerken tüm dünyanın aynı dili konuşmasını sağlamaya çalışıyor.

Richter, aynı konu üzerine çalışan bir başka bilim insanıyla birlikte işe koyulur. Bir süre sonra yeni bir sismograf geliştirmeyi başarır.

Bakalım çalışacak mı Bay Gutenberg?

Yapmamız gereken tek şey, bir deprem olmasını beklemek Bay Richter.

Ne, yeni bir deprem mi?

Korkma Simit'çğim. Birçok deprem bizim hissedemeyeceğimiz hafiflikte gerçekleşiyor.

Ve beklenen an gelir...

Evet. Şu anda kuzeybatı yönünde...

...yaklaşık 250 kilometre uzaklıkta...

...ve yeni ölçeğimize göre 3,2 büyüklüğünde bir deprem oluyor!

Ah, neyse ki uzakmış.

Büyüklüğü de çok yüksek değil.

Richter'in yeni ölçeği kısa zamanda tüm dünyada yaygınlaşır ve "Richter ölçeği" olarak tanınır.

CALIFORNIA TIMES

Deprem profesörü uyardı:
"Deprem konusunda eğitim çok önemli!"

Profesör Charles Francis Richter, geliştirdiği yeni ölçeği ve depremler konusunda gazetemize önemli açıklamalarda bulundu.

Evet, eğitim şart!

Özellikle de senin için!

Richter'in bu buluşu, tüm dünyada depremler üzerine yapılan çalışmalarda birlik oluşmasını sağladı. Bu sayede elde edilen veriler daha doğru olarak değerlendirilebilir hale geldi. Ne zaman olacağı önceden kestirilemese de yer hareketlerinin yeryüzünün hangi bölgelerinde, hangi şiddette depremlere neden olabileceği çok daha kesin olarak anlaşılır oldu. Böylece insanların can ve mal güvenliğinin sağlanabilmesi için daha etkin önlemler alınmaya başlandı.

Ya, işte böyle Simit'çğim.

Eh, o zaman teşekkür edelim. Teşekkürler Richter Amca!